

Gazeta Nowska

Abonament miesięczny w ekspedycji 90 groszy, z opłatą pocztową 98 groszy. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie lub tem podobnych nie przewidzianych okoliczności, wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagać się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Od ogłoszeń pobiera się za 1-lin. wiersz 15 groszy. Reklamy przed dziełem ogłoszeń wiersz 35 groszy. — „Gazeta Nowska” wychodzi 1 raz tygodniowo a mianowicie w piątek. — Wydawca, drukiem i nakładem Władysława Wesółowskiego w Nowem (Pomorze). Prenumerata płatna z góry. Ogłoszenia płatne natychm. Redaktor odpowiad. Władysław Wesółowski, Nowe.

Nr. 10.

Nowe, sobota 7-go marca 1936 r.

Rok XIII.

Parafjalna Akcja Katolicka

urządza w niedzielę, dnia 8 marca b. r. o godz. 16¹⁵ na sali Domu Hallera UROCZYSTĄ AKADEMJE ku czci Ojca św.

Program: 1. zagajenie, 2. śpiew „Na Opoce...” (Harmonja), 3. deklamacja „Sternikowi Kościoła”, 4. referat „Pokój myślą przewodnią Piusa XI (wygl. p. Lesiński), 5. deklamacja „W hołdzie Ojcu św.”, 6. śpiew „Piotrowa Łódź” (Harmonja), 7. zakończenie śpiew wspólny „My chcemy Boga”.

Wstęp wolny. Przyjmuje się dobrowolne datki. Wszyscy Katolicy na akademję papieską!

„Lutnia” werbuje członków.

W piątek 6 marca b. r. rozpoczyna tutejsze Koło Śpiewu „Lutnia” nowy program wiosenny.

Dlatego, że przewidziany jest poważny wyjazd koła i aby okazać moc wystąpić, powstało zapotrzebowanie na 5 sopranów, 3 alty, 3 tenory i 4 basy. Kochający polską pieśń zechcą łaskawie zgłosić się w piątek 6 b. m. o godz. 7.30 w lokalu p. Meyertowej u dyrygenta lub prezesa Koła.

Z przemówień p. T. Marchlewskiego.

(W dyskusji nad budżetem Min. Przemysłu i Handlu w dniu 25 lutego b. r. oraz Min. Spraw Wewn. w dniu 24 lutego b. r. zabrał głos p. Poseł Tadeusz Marchlewski z Grudziądza. Przemówienie to podajemy w streszczeniu).

Rozpatrując budżet Min. Przemysłu i Handlu, pragnę stwierdzić, że budżet ten w stosunku do ogromu zadań, jakie resort ten spełnić winien, jest raczej skromny. Problem czy nastawić gospodarkę Państwa na wieś czy na miasto nie może być zdaniem moim, przesądzony jednostronnie. Wieś nie może bowiem istnieć bez miasta, a miasto bez wsi. A więc naturalnym pomostem pomiędzy przemysłem a rolnictwem jest handel. To też w kupiectwie polskim postulaty rolnictwa znajdują większe zrozumienie. Przechodząc do charakterystyki naszego kupiectwa, muszę oświadczyć, że największym błędem, jaki społeczeństwo polskie popełnia, jest jego antyhandlowe nastawienie.

Równamy się więc coraz więcej w handlu wdół, ztracamy nawet w Zachodniej Polsce ten wysoki poziom, którym się szyciśmy, a równocześnie obserwujemy wzrost najprymitywniejszych, ekonomicznie bezwartościowych komórek i przenosimy się coraz więcej na ulicę. W tych warunkach niewtajemniczony obserwator musiałby przypuszczać, że handel jest w Polsce chyba niepotrzebny. A tymczasem rzeczywistość przeczy temu kategorycznie i woła na głos o zejście z błędnej drogi. Śmiem więc twierdzić, że nasz swoisty polski kryzys byłby o połowę mniejszy, gdybyśmy umieli stworzyć warunki sprzyjające rozwojowi polskiego kupiectwa.

Jest bezspornem, że podatki były niewspółmierne do siły płatniczej kupiectwa. Kupiectwo prowincjonalne uskarża się słusznie na centralizację zakupów, dokonywanych przez poszczególne instytucje państwowe, przeważnie w stolicy i domaga się, ażeby miejscowe władze i urzędy, pokrywały swoje zapotrzebowania na miejscu.

Otwartą i niezłatwioną jest w dalszym ciągu sprawa obniżenia odsetek bankowości prywatnej. Łączy się z tem sprawa oddłużenia kupiectwa, jeśli wierzyciel ma hipoteczne, faktyczne czy kaucyjne zabezpieczenie.

Pragnę wierzyć, że programowa zapowiedź Rządu o uznanie inicjatywy prywatnej — o niezbędnej rentowności i reformie obciążeń publicznych będzie przekuta w czyn i pozwoli na odbudowę handlu, przemysłu i rzemiosła.

Jak wygląda w tej chwili sytuacja na Pomorzu? Jesteśmy dzisiaj, niestety, świadkami upadku naszych miast pomorskich, jesteśmy świadkami wznagającego się bezrobocia i wszyscy starają się musimy, ażeby ten postępujący proces wstrzymać i naprawić.

Przechodząc do oceny administracji na Pomorzu, muszę powiedzieć, że administracja ta robi postępy i widać duży w tym kierunku wysiłek, ażeby ją usprawnić. Muszę jednak powiedzieć, że pomorzanie od szeregu lat wysuwają postulat, aby także mogli rządzić swoją ziemią.

Jeżeli chodzi o aparat urzędniczy, to wydaje z siebie wszystko co najlepsze, dlatego obojęcie dochodów dotknęło mocno urzędników.

Operetka „Hrabia Luksemburg” w Nowem.

We wtorek, dnia 10-go marca b. r. zjeżdża do naszego miasta znakomity zespół artystów Operetki Poznańskiej pod dyrekcją Z. Wojciechowskiego z przedstawieniem rewelacyjnej operetki Lehara p. t. „Hrabia Luksemburg”. Najpiękniejsza muzyka oraz śpiew sprawiły, że „Hrabia Luksemburg” obszedł wszystkie sceny świata. Obsada rol starannie dobrana. W partji tytułowej zaprezentuje się świetny tenor St. Winięcki i podbije serca wszystkich słuchaczy. Partnerką jego będzie primadona o pięknym głosie Cel. Orlicz-Kreynti. Parę wodewilistów odtworzą Janka Filipowska i T. Łucki. Księżcia ramola odegra przepyszny komik Karol Koszela i bawić będzie do łez, księżną jest niezawodna Bronicz-Frankowska. W innych rolach pp. Lubicz, Piotrowski, Orski, Henrykowski i inni.

Piękne suknie, dekoracje, chór i tańce uzupełnią to widowisko. Całą akcją kieruje p. Zygmunt Wojciechowski. Wszystkie przedstawienia „Luksemburga” cieszyły się niebywałą frekwencją. Spodziewać się należy, że wszyscy skorzystają z tej okazji i sala p. Borkowskiego będzie przepelniona. Bilety w cenie od 0,75—2,50 zł są do nabycia u p. Wesółowskiego.

Po południu o godz. 4-tej specjalne przedstawienie dla młodzieży i dzieci przeslicznej bajki muzycznej w 3 aktach p. t. „Jaś i Małgosia”. Ceny miejsc od 20 gr.

Wykłady popularno-naukowe

odbędą się 10 marca b. r. o godz. 20-tej w szkole powszechnej na temat: a) Na Górnym Śląsku — p. nauz. Marciniak, b) Z historii Pomorza — p. d-ra Sobieszczkowska.

Ograniczenie wzywania interesentów do urzędów.

Minister spraw wewnętrznych wydał zarządzenie w sprawie ograniczenia wzywania osób do urzędów administracyjnych. W zarządzeniu tem podkreślono, że wzywanie ludności do urzędów, celem złożenia wyjaśnień lub zeznań, stanowić może często dużą trudność, zwłaszcza gdy miejsce zamieszkania wzywanego znajduje się dość daleko od siedziby urzędu. Dlatego też osobiste stawianictwo osób dla udzielenia wyjaśnień powinno być ograniczone tylko do wypadków, gdy będzie ono konieczne ze względu na wyjątkowo ważny interes publiczny.

Dlatego też z reguły urzędy korzystają mają z okazyjnego przybycia osób do danej instytucji, pośrednictwa innej władzy, której siedziba znajduje się bliżej miejsca zamieszkania wzywanego, z wyjaśnień pisemnych, bądź też z wyjaśnień udzielonych przez pełnomocnika. W przypadkach, gdy nie da się zastosować żadnego z tych sposobów, należy z reguły dla ułatwienia stronie stawianictwa wyznaczyć na nie pewien okres czasu, nie zaś ściśle dzień i godzinę. Ponadto dla uniknięcia wzywania do urzędu stosować należy również przesłuchania przy sposobności wyjazdów służbowych poza siedzibę urzędu, zwłaszcza gdy chodzi o przesłuchanie większej ilości osób w danej miejscowości, lub miejscowościach sąsiednich.

Przed wielkim zjazdem kupiectwa polskiego w Ameryce.

Polonia amerykańska czyni obecnie przygotowania do pierwszego ogólno-amerykańskiego zjazdu kupców i przemysłowców polskich w Stanach Zjednoczonych, który odbędzie się w Cleveland w dniu 19 kwietnia r. b. W szeregu miast odbywają się lokalne zjazdy przygotowawcze, na których kupiectwo poszczególnych ośrodków i branż przygotowuje wnioski na wielki zjazd, oraz wybiera delegatów; jednocześnie tworzą się komitety lokalne, mające za zadanie poczynienie przygotowań do zjazdu i zorganizowanie miejscowego kupiectwa polskiego.

Głównym celem zjazdu będzie koordynacja polskiego kupiectwa i przemysłu w Stanach Zjednoczonych A. P. oraz wzmoczenie eksportu z Polski na rynek amerykański.

Zjazd wzbudził wielkie zainteresowanie wśród rzesz kupiectwa; kupcy niezrzeszeni masowo zapisują się do organizacji polskich, aby mieć możność wzięcia udziału w zjeździe.

Okres przełomowy w gospodarce światowej.

Ostatnie miesiące przyniosły ze sobą wiele niepokojących zjawisk gospodarczych, które zdają się wskazywać, że gospodarka światowa wchodzi w nową fazę przełomową. W r. ub. bowiem osiągnięte zostały w szeregu krajów w dziedzinie koniunkturalnej szczytowo dodatnie wyniki. Równocześnie jednak nastąpiło wyczerpanie sztucznych impulsów nakręcania koniunktur, a równocześnie narastanie nowych dysproporcji i anomalii gospodarczych stoi na przeszkodzie dalszemu wzrostowi wytwórczości i obrotów i musi zaciążyć ujemnie na rozwoju sytuacji gospodarczej świata.

O ile względnie zdrową ewolucję koniunkturalną wykazuje gospodarka dwóch wielkich anglo-saskich mocarstw gospodarczych, t. j. Stanów Zjednoczonych i W. Brytanji, to tego samego nie można powiedzieć o gospodarce szeregu kontynentalnych krajów europejskich, a zwłaszcza tych, które przy użyciu presji politycznej i administracyjnej sztucznie rozwijały produkcję i obroty. Szczególnie sceptycznie nastrojąc muszą pozornie rekordowe wyniki, osiągnięte ostatnio w Niemczech, a także i we Włoszech. W krajach tych znaczny wzrost wytwórczości przemysłowej spowodowany jest wyłącznie niemal ożywieniem produkcji inwestycyjnej, dzięki robotom publicznym organizowanym przez państwo, jakoteż dzięki zbrojeniom. Równocześnie jednak dochód społeczny i konsumpcja szerokich mas ludności w obu tych krajach maleje wskutek zamrażania coraz większych sum kapitałowych w martwych, nierentownych inwestycjach.

Po wyczerpaniu wszelkich możliwości sztucznego „nakręcania koniunktur” — w całym szeregu krajów europejskich zaczęto z końcem ub. r. zastanawiać się nad podtrzymaniem stosunkowo wysokiego poziomu wytwórczości i obrotów, przez ożywienie międzynarodowych stosunków gospodarczych. Przypomniano sobie, że międzynarodowa swobodna wymiana kapitałów, towarów i rąk do pracy stanowić może źródło wzrostu wytwórczości i obrotów, oraz zwiększenia narodowych dochodów społecznych, poprzez ogólną intensyfikację procesu gospodarczego na płaszczyźnie światowej.

Wkrótce już jednak okazało się, że droga powrotu do liberalizmu handlowego i kapitałowego w świecie jest niezmiernie trudna. Imperyjna polityka gospodarcza poszczególnych państw przetworzyła bowiem w latach ostatnich tak gruntownie strukturę gospodarczą poszczególnych państw, wytworzyła tak wielkie różnice w układzie podstawowych elementów finansowych i gospodarczych, poczynając od systemów walutowych, a kończąc na warunkach pracy, że brak jest już obecnie podstaw dla współzycia gospodarczego na płaszczyźnie światowej, w ramach swobodnej rywalizacji konkurencyjnej.

Doświadczenia, poczynione w r. ub., wykazały ponadto, że nikt nie myśli zrezygnować z wyczerpania do końca wszelkich możliwości, jakie posiada na własnych rynekach dla lokalnego podtrzymania wysokiego poziomu koniunkturalnego, bez względu na to, jakie w niedalekiej przyszłości mogą wyniknąć z tego ujemne rezultaty, zarówno na płaszczyźnie lokalnej jak i światowej. W tem nastawieniu egotycyzmem poszczególnych państw szukać należy głównych ujemnych przyczyn, oddziaływujących na rozwój koniunktur mię-

